

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження Голови
Конституційного Суду України
від 25 січня 2023 року
№ 4/01/2023-02

**Антикорупційна програма
Конституційного Суду України на 2023–2025 роки**

**Засади антикорупційної політики
Конституційного Суду України**

Антикорупційна програма Конституційного Суду України (далі – Суд) на 2023–2025 роки (далі – Антикорупційна програма) розроблена на виконання вимог статті 19 Закону України „Про запобігання корупції“ від 14 жовтня 2014 року № 1700–VII (далі – Закон) з дотриманням Методології управління корупційними ризиками, затвердженої наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 28 грудня 2021 року № 830/21.

Антикорупційна програма підготовлена з урахуванням міжнародних стандартів, визначених Конвенцією ООН проти корупції, Кримінальною конвенцією про боротьбу з корупцією, Цивільною конвенцією про боротьбу з корупцією, Модельним кодексом поведінки державних службовців країн Ради Європи, рекомендацій міжнародних антикорупційних моніторингових механізмів, зокрема Групи держав проти корупції (GRECO), а також Антикорупційної мережі для країн Східної Європи та Центральної Азії Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).

Метою затвердження Антикорупційної програми є вжиття системних заходів, спрямованих на запобігання та протидію корупції у діяльності Суду, розроблених з урахуванням ідентифікованих корупційних ризиків та скерованих на підвищення рівня довіри до Суду та зростання його авторитету в суспільстві.

Діяльність щодо запобігання та протидії корупції у Суді ґрунтується на принципах верховенства права, прозорості та відкритості, об'єктивності та неупередженості, правової визначеності, незалежності суддів, заборони звуження змісту прав і свобод людини і громадянина, нульової толерантності до корупції та залучення громадянського суспільства, невідворотності покарання.

Першочерговою і вирішальною складовою антикорупційної політики Суду є воля та лідерство керівництва, які є рушійною силою розбудови та розвитку системи управління заходами протидії корупції у Суді.

Формами участі вищого керівництва у формуванні та реалізації антикорупційної політики Суду є:

– визначення пріоритетних напрямів антикорупційної політики Суду шляхом затвердження Антикорупційної програми;

- формування Робочої групи з оцінювання корупційних ризиків у діяльності Суду;
- керівництво діяльністю Сектору з питань запобігання і виявлення корупції;
- особиста участь у заходах запобігання та протидії корупції у Суді, у тому числі взаємодія з викривачами корупції, врегулювання конфлікту інтересів, контроль за суттєвими змінами у майновому стані та фінансових зобов'язаннях працівників Суду;
- ужиття заходів реагування на факти, які вказують на порушення працівниками Суду вимог антикорупційного законодавства, у формі службових розслідувань, дисциплінарних проваджень;
- безпосередня комунікація з працівниками Суду з метою формування у підлеглих нульової толерантності до корупції.

Відповідно до статті 13¹ Закону, з метою попередження, виявлення та розслідування корупційних правопорушень у діяльності працівників Суду створено Сектор з питань запобігання і виявлення корупції (далі – Сектор), який підпорядковано безпосередньо Голові Суду.

Основними завданнями Сектору визначено:

- розроблення, організація та контроль за здійсненням заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням;
- надання методичної та консультаційної допомоги з питань дотримання законодавства щодо запобігання корупції;
- організація роботи з оцінювання корупційних ризиків у діяльності Суду;
- здійснення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства у Суді;
- інформування керівництва Суду та інших спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції про факти порушення законодавства у сфері запобігання і протидії корупції.

Висновки за результатами оцінки Антикорупційної програм Суду за 2020–2021 роки.

За результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності Суду було ідентифіковано 16 корупційних ризиків та можливі наслідки корупційних правопорушень чи правопорушень, пов'язаних з корупцією. Визначено заходи із усунення виявлених ризиків.

Із 16 ідентифікованих корупційних ризиків шляхом ужиття відповідних заходів особами, відповідальними за їх виконання, усунуто (мінімізовано) 12 корупційних ризиків. На підставі відповідних обґрунтувань вилучено 2 корупційних ризики та 2 корупційних ризики визначено як залишкові у зв'язку зі змінами законодавства України.

Отже, результати виконання Антикорупційної програми Суду на 2020–2021 роки є позитивними.

Основним документом, який визначає ключові положення антикорупційної політики Суду, систему заходів запобігання та протидії корупції у Суді, а також конкретні кроки для запобігання та мінімізації порушень працівниками Суду і пов'язаними особами норм спеціальних нормативно-правових актів, що є

передумовою вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, є Антикорупційна програма.

Також до розпорядчих документів, що регулюють питання запобігання та протидії корупції у Суді, належать:

- положення про Сектор;
- розпорядження керівника Секретаріату „Про затвердження Порядку запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених а виконання функцій держави, та прирівняних до них осіб, які працюють у Конституційному Суді України“ від 11 грудня 2019 року № 22/4/2019-ОД;

- розпорядження Голови Суду «Про затвердження Положення про впровадження державним органом механізмів заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України „Про запобігання корупції“» від 08 лютого 2021 року № 4/01/2021-ОД.

Заходи з реалізації засад антикорупційної політики Суду наведені у Додатку 1 до Антикорупційної програми.

Оцінювання корупційних ризиків

На виконання розпорядження Голови Конституційного Суду України „Про проведення оцінювання корупційних ризиків у діяльності Конституційного Суду України“ від 09 вересня 2022 року № 38/01/2022-ОД здійснено оцінку корупційних ризиків у діяльності Суду.

Оцінка корупційних ризиків у діяльності Суду була проведена у форматі самооцінювання.

Відповідно до розпорядження Голови Суду від 20 вересня 2022 року № 46/01/2022-ОД створено Робочу групу з оцінювання корупційних ризиків (далі – Робоча група) у складі 14 осіб. З метою залучення до складу Робочої групи зовнішніх зацікавлених сторін було розміщено оголошення на офіційному вебсайті Суду.

Робоча група провела оцінку корупційних ризиків у діяльності Суду відповідно до принципів неупередженості, об'єктивності, повноти, прозорості та професійності. Методичний підхід до оцінки корупційних ризиків у діяльності Суду передбачав аналіз конкретних напрямів діяльності структурних підрозділів Суду, функціональних обов'язків посадових осіб та способів їх реалізації з метою виявлення потенційних можливостей для вчинення корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, та розробки і впровадження заходів для усунення причин та умов, що сприяють вчиненню таких правопорушень.

Робоча група працювала у офлайн форматі шляхом проведення засідань відповідно до затвердженого Плану оцінювання корупційних ризиків та підготовки антикорупційної програми.

Члени Робочої групи підготували 8 аналітичних довідок та затвердили перелік потенційно вразливих до корупції функцій та процесів, які реалізує Суд.

Перелік потенційно вразливих до корупції функцій та процесів, які реалізує Суд

1. Процедура повідомлення суддями Суду про можливий конфлікт інтересів.
 2. Робота з вхідною кореспонденцією, а саме персональна відповідальність за порушення вимог нормативно-правових актів під час обробки вхідної кореспонденції.
 3. Робота конкурсних комісій, особиста зацікавленість члена конкурсної комісії у результаті відбору.
 4. Зберігання справ у архіві Суду, розголошення інформації, що міститься в матеріалах, переданих до Архіву.
 5. Проведення внутрішніх аудитів, утручання третіх осіб у будь-які питання, пов'язані з проведенням внутрішніх аудитів.
 6. Проведення закупівель товарів, робіт та послуг.
 7. Взаємодія між Сектором та Управлінням персоналу в частині своєчасності подання декларацій особи, уповноваженої на виконання функцій держави.
 8. Порядок повідомлення про корупційні правопорушення працівниками Суду.
 9. Процедура призначення на посаду, вплив зацікавлених осіб на результат роботи конкурсної комісії.
- З метою залучення внутрішніх та зовнішніх зацікавлених сторін до проведення оцінки корупційних ризиків, було проведено анонімні опитування, результати яких ураховані під час складання реєстру ризиків.
- За результатами діяльності Робочої групи складено реєстр ризиків (додаток 2).

Навчання, заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування

Навчання працівників Суду, а також заходи з поширення інформації антикорупційного спрямування мають на меті забезпечення неухильного додержання вимог законодавства про запобігання корупції та формування негативного ставлення до цього явища, ознайомлення з особливостями нормативного регулювання у сфері протидії корупції та практикою його застосування.

Організацію проведення навчальних заходів з питань антикорупційного законодавства й відповідних заходів з поширення інформації забезпечує Сектор.

До проведення навчальних заходів можуть залучатися (за згодою) фахівці Національного агентства з питань запобігання корупції, Національного агентства з питань державної служби та інших інституцій.

Тематика навчання, строки проведення навчальних заходів визначені у додатку 3 до Антикорупційної програми у вигляді орієнтовного плану-графіку

навчальних та інших заходів з поширення інформації антикорупційного спрямування.

Зазначений план-графік не є вичерпним і може бути доповнений (скорегований) у зв'язку зі змінами у чинному антикорупційному законодавстві.

Сектор також проводить роз'яснювальну роботу й надає методичну допомогу суддям і працівникам Суду з питань додержання вимог антикорупційного законодавства.

Моніторинг, оцінка виконання та перегляд Антикорупційної програми

Моніторинг, оцінка виконання цієї програми покладені на Сектор.

З метою забезпечення виконання зазначених процедур Сектор з питань запобігання і виявлення корупції має право одержувати від посадових осіб і структурних підрозділів Секретаріату Суду необхідну інформацію, документи й матеріали, залучати працівників Суду (за погодженням з їх керівниками), суддів Суду (за їх згодою), фахівців та експертів (за письмовими запитами).

Керівники структурних підрозділів Секретаріату Суду, відповідальні за виконання заходів, передбачених Антикорупційною програмою, щокварталу до 20 числа місяця, наступного за звітним кварталом, подають до Сектору відомості про стан виконання відповідних заходів.

Сектор за результатами аналізу цих відомостей складає звіт про стан виконання Антикорупційної програми та подає його Голові Суду не рідше одного разу на півріччя.

Звіт за результатами моніторингу виконання Антикорупційної програми розміщують на офіційному вебсайті Суду.

Антикорупційну програму Суду переглядають у таких випадках: у разі виявлення нових корупційних ризиків у діяльності Суду; у разі встановлення за результатами моніторингу виконання Антикорупційної програми недовісти визначених нею заходів; у разі внесення змін до законодавства, що регламентує діяльність Суду, у тому числі щодо запобігання корупції, які суттєво впливатимуть на її реалізацію; у разі надання Національним агентством з питань запобігання корупції пропозицій стосовно її вдосконалення.

Сектор забезпечує підготовку пропозицій щодо внесення змін до Антикорупційної програми. Рішення про внесення змін до Антикорупційної програми ухвалює Голова Суду.

Після спливу строку дії Антикорупційної програми Сектор протягом 30 календарних днів здійснює оцінку її виконання.

Оцінку виконання Антикорупційної програми здійснюють шляхом встановлення результативності та ефективності її виконання.

З метою встановлення результативності виконання Антикорупційної програми визначають:

- у відсотках прогрес у досягненні індикаторів виконання кожного заходу;
- загальний прогрес виконання кожної категорії заходів;
- загальний прогрес виконання антикорупційної програми як середній арифметичний відсоток прогресу виконання кожної категорії заходів.

Ефективність виконання Антикорупційної програми визначають на підставі таких індикаторів:

– відсоток корупційних ризиків, які усунуто за результатами вжиття заходів впливу на них;

– відсоток корупційних ризиків, рівень яких знижено за результатами вжиття заходів впливу на них;

– відсоток працівників, які пройшли навчання з питань запобігання і протидії корупції;

Сектор готує звіт за результатами оцінки виконання Антикорупційної програми та подає Голові Суду.

Звіт за результатами оцінки виконання Антикорупційної програми розміщують на офіційному вебсайті Суду.

Завідувач Сектору з питань
запобігання і виявлення корупції

Роман ТИМОШКО